

02 - Mijn buurjongen heeft een Voornemen ontvangen

Vandaag in NRC Handelsblad:

De uitspraak over

Terechte angst, recht op asiel

NH 02-03-10 kaizen 1 pagina 02

Hoe ernstig moet willekeurig geweld zijn voor een reëel risico op ernstige schade – zodat een asiolverzoek kan slagen?

De Zaak. Een 19-jarige Somalische vraagt asiel en wordt binnen 48 uur door de immigratiedienst IND verhoord. Ze verkocht op de markt van Mogadishu qat, een legale drug, aan aanhangers van de tijdelijke regering. De terreurbeweging Al-Shabaab pakte haar op en hield haar twee maanden vast. Na vrijlating werd ze bedreigd en ontvluchtte Somalië. Als reden geeft ze het geweld en de slechte omstandigheden. Haar vader is er gedood door een verdwaalde kogel. Haar moeder en stiefvader zijn gedood door onbekenden.

Wat zegt de IND? Die vindt het een ongeloofwaardig, vaag en tegenstrijdig verhaal. Ze kon niet vertellen door hoeveel man ze is opgepakt, noch met hoeveel mensen ze de celruimte maanden deelde. Ze had geen reisdocumenten en kon haar reisroute niet gedetailleerd uitleggen. De IND denkt niet dat ze door de qatverkoop problemen kreeg. De slechte situatie in Somalië is voor haar persoonlijk geen reden geweest om te vluchten, vindt de IND.

Wat zegt de rechter? Die vindt dat haar relaas „positieve overtuigingskracht” mist, maar acht haar vrees voor willekeurig geweld bij terugkeer terecht. Als er een gewapend conflict speelt dat zo ernstig is dat een burger zware schade kan lijden uit „ernstige en individuele bedreiging van het leven”, dan is aan een asielt criterium voldaan. De IND verzuimde aannemelijk te maken dat het er in Mogadishu niet zo aan toegaat. De overheid mag zich evenmin verschuilen

‘EU moet bepalen wat willekeurig geweld is’

Bij De Uitspraak geven experts van het *Nederlands Juristenblad* (NJB) online commentaar. Ditmaal Ashley Terlouw, hoogleraar rechtssociologie in Nijmegen, en Ymre Schuurmans, hoofddocent staatsrecht in Leiden. Volgens Terlouw draait deze zaak om de Definitierichtlijn van de EU. Volgens het Hof van Justitie in Luxemburg hoeft een vluchteling niet altijd te bewijzen dat hij individueel risico loopt. Soms is het voldoende als hij aantoont dat de situatie in zijn land zo ernstig is dat hij een collectief risico loopt. Namelijk slachtoffer worden, „net als anderen”. Maar wanneer dat precies het geval is, mogen de lidstaten weer zelf beoordelen. Volgens Terlouw „schiet dat niet op. Vooral niet omdat de

EU-lidstaten als de dood zijn ruimhartiger bescherming te verlenen dan hun burelen.” Ze vindt dat beter op EU-niveau worden bepaald wanneer sprake is van „willekeurig geweld”. Ymre Schuurmans lijkt de uitspraak terecht. Het verhaal van de vluchteling over Somalië was goed onderbouwd. „Er breekt een moment aan waarop de IND meer moet doen dan roepen ‘dat is onvoldoende’, zeker bij deze feiten van algemene aard.” Het oordeel van de Raad van State noemt Schuurmans „juridisch ferm”: de staatssecretaris kan „niet zonder nadere uitleg” zeggen dat de vreemdeling de ernst van het willekeurige geweld niet heeft bewezen.

➤ Reageer op nrc.nl/recht-en-bestuur

achter de beslissing Somaliërs niet langer als groep te beschermen. Haar advocaat heeft met allerlei rapporten aannemelijk gemaakt dat de situatie in Somalië heel slecht is. Er had beter gekeken moeten worden naar de belangen van deze individuele vrouw. Ze heeft dus recht op asiel.

Wat zegt de IND in hoger beroep? De asielloozer moet een situatie van willekeurig geweld aannemelijk maken, niet de IND het ontbreken daarvan. Het moet dan gaan om dermate hoge risico’s op ernstige schade, die ze loopt „louter door haar aanwezigheid”. Onder willekeurig geweld moet worden verstaan de „meest extreme gevallen van algemeen geweld”. Zo erg is het niet in Mogadishu.

Wat is het laatste woord van de Raad van State? De asielloozer,

niet de IND, moet inderdaad aannemelijk maken dat er willekeurig geweld en een reëel risico op ernstige schade was. Maar dat is ruimschoots gelukt. De staatsraden sommen de zestien rapporten, notities, e-mails en overzichten over de toestand in Somalië op die namens de asielloozer zijn aangedragen. Ook heeft de IND verklaard dat de toestand in Somalië zorgwekkend is. Er zijn grote aantallen ontheemden. De Raad vindt dat er wel sprake is van een uitzonderlijke situatie. Het geweld was zo intens en hevig dat de IND niet had mogen concluderen dat de asielloozer geen slachtoffer zou worden van willekeurig geweld. „Louter door haar aanwezigheid” in Mogadishu zou ze risico lopen op ernstige schade. De IND verliest het beroep.

FOLKERT JENSMa

Het gaat over een Somalische vrouw maar het kon net zo goed over mijn Irakese buurjongen Yousef gaan. Next in *Mijn buurjongen heeft een Voornemen ontvangen*: een bloemlezing van de vraagstelling door IND.

Mail art-kunstproject <http://www.filiadenhollander.nl/> en <http://www.filiadenhollander.nl/iraq.html>

Documented civilian deaths from violence Iraq <http://www.iraqbodycount.org/database/>

Stuur deze Nieuwsbrief door naar uw vrienden en kennissen. Het is momenteel ons enige medium om de mensen met de kwestie bekend te maken.